

ZPKWŁ-BPK.502.01.2020/2022

ZESPÓŁ PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
Oddział Terenowy
Bolimowskiego Parku Krajobrazowego
ul. Batorego 41, 96-100 Skierniewice
tel./fax 46 833 37 77

URZĄD GMINY PUSZCZA MARIAŃSKA	
2022-03-25 3732	
1	
Edyta	
M. M. M.	

Skierniewice, dn. 21.03.2022r.

Urząd Gminy Puszcza Mariańska

ul. Stanisława Papczyńskiego 1

96-330 Puszcza Mariańska

W odpowiedzi na pismo nr EP.604.1.4.2022 z dnia 14.03.2022 r. w sprawie skutków oddziaływania przedsięwzięcia pn. „Koncepcja zmiany korytarza inwestycji towarzyszących Centralnemu Portowi Komunikacyjnemu: kolejowego i autostradowej obwodnicy Warszawy” na walory przyrodnicze (i inne) terenów Bolimowskiego Parku Krajobrazowego, Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego – Oddział Terenowy Bolimowskiego Parku Krajobrazowego, przedstawia poniższą opinię w przedmiotowej sprawie.

Przedstawiona na załączonej mapie kolorem zielonym i czarnym, proponowana koncepcja trasy przebiegu korytarza kolejowego i autostradowej obwodnicy Warszawy, została wyznaczona przez teren Bolimowskiego Parku Krajobrazowego. Park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju (art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). Przedmiotowa inwestycja byłaby bardzo silną dominantą, zakłócającą nie tylko krajobraz, dla którego ochrony park utworzono, ale także generowałaby szereg zagrożeń dla walorów przyrodniczych, historycznych i kulturowych.

Wyżej wymienione trasy będą również przecinać obszar, który zgodnie z dokumentacją do planu ochrony Bolimowskiego Parku Krajobrazowego (Aktualizacja Planu Ochrony Bolimowskiego Parku Krajobrazowego, Operat Generalny, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2006 dostępna w Oddziale Terenowym Bolimowskiego Parku Krajobrazowego w Skierniewicach, ul. Batorego 41, tel. 46 833 37 77) - jest wskazany do włączenia w jego granice. Jest to teren usytuowany pomiędzy obecnymi granicami Parku, a granicami miasta Żyrardów. W chwili obecnej trwają zaawansowane prace nad przyłączeniem tego obszaru do Parku. Cechuje się on wybitnymi wartościami przyrodniczymi, krajobrazowymi, historycznymi, kulturowymi i turystycznymi.

Warianty te mają przebiegać także przez tereny objęte ochroną prawną w postaci Bolimowsko-Radziejowickiego z doliną środkowej Rawki Obszaru Chronionego Krajobrazu, utworzonego na podstawie Uchwały nr XIV/93/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Skierniewicach z dnia 26 października 1986 roku. Obszary chronionego krajobrazu są jedną z form ochrony przyrody wymienionych w art.6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.).

Zgodnie z rozporządzeniem Nr 21 Wojewody Mazowieckiego z dnia 25 sierpnia 2006 r.

w sprawie Bolimowsko-Radziejowickiego z doliną środkowej Rawki Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Mazowieckiego Nr 178 poz. 6936 z 6 września 2006 r.), obszar ten położony jest na terenie gminy Wiskitki, Puszcza Mariańska, Radziejowice, Mszczonów i Jaktorów. Obejmuje on tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych (§1 ust. 1).

Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej oraz wyrokami Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości pierwszeństwo przy realizacji inwestycji infrastrukturalnych posiada zawsze wariant, który biegnie poza obszarami Natura 2000, rezerwatami, parkami krajobrazowymi i obszarami chronionego krajobrazu.

Należy mieć na uwadze, iż Bolimowski Park Krajobrazowy stanowi główny element systemu form ochrony przyrody w południowej części Mazowsza. Wraz z parkami krajobrazowymi: Wzniesień Łódzkich, Chojnowskim i Mazowieckim stanowi on wyraźny ciągły układ. Od północy, dopiero po drugiej stronie Równiny Łowicko – Błońskiej, zlokalizowany jest Kampinoski Park Narodowy, który jednak w przeciwieństwie do wspomnianych parków ma charakter pradolinny wraz z typowym układem siedlisk. **Bolimowski Park Krajobrazowy** pełni szczególną rolę ze względu na ochronę jednego z ostatnich rozległych kompleksów leśnych w krajobrazie wysoczyznowym południowego Mazowsza. Jego zachowanie umocniło szansę utrwalenia zbiorowisk leśnych bardzo rzadko już spotykanych w centralnym regionie Polski.

W sieci ekologicznej ECONET PL obszar Bolimowskiego Parku Krajobrazowego został uznany za obszar węzłowy o znaczeniu krajowym (11K – Puszczy Bolimowskiej), który wraz z układem dolinnym Rawki i Bzury tworzy sieć ekologiczną środkowego Mazowsza. W kierunku południowym korytarz ekologiczny Rawki (o znaczeniu krajowym - 42K) tworzy połączenie z obszarem węzłowym rangi międzynarodowej – Puszcza Pilicką (21M), natomiast w kierunku północnym przez Różę obszar ten połączony jest z obszarem węzłowym rangi międzynarodowej – Puszcza Kampinoską (20M) i nieco dalej z obszarem o podobnej randze - Doliną Środkowej Warty (19M) – wg opracowania Fundacji IUCN Poland – Program Europa, A. Liro i inni, Warszawa 1995 r.

Należy podkreślić, że w pasie nizinnym Polski zaznacza się wyraźny spadek powiązań przyrodniczych, zatem każdy z obiektów, w tym strefa BPK, ma istotne znaczenie dla utrzymywania pozytywnych oddziaływań.

Co istotne, poza wspomnianym obszarem w rejonie pomiędzy Warszawą a Łodzią, nie występują powiązania przyrodnicze zbliżonej rangi, stąd rolę węzła ekologicznego Bolimowskiego Parku Krajobrazowego należy uznać za kluczową w skali regionu.

Brak większych kompleksów leśnych na tym obszarze, a także niewielki udział łąk i pastwisk wskazuje na dość intensywne przekształcenie antropogeniczne całego obszaru środkowego Mazowsza.

Tym większe znaczenie ma zachowanie korytarza Rawki i obszaru węzłowego Puszczy Bolimowskiej w jak najlepszej kondycji. Szczególne znaczenie ma to dla powiązań rangi regionalnej i ponadregionalnej związanych z południowo – zachodnią częścią tzw. „zielonego pierścienia Obszaru Metropolitalnego Warszawy”, który obecnie nie ma charakteru zwartej, lecz stanowi układ płatów leśnych i leśno – łąkowo – pastwiskowych.

Proponowany wariant zielony i czarny miałyby przecinać duży i zwarty kompleks leśny Lasów Państwowych, stanowiący pozostałość dawnej Puszczy Wiskickiej, wchodzącej w skład obecnej Puszczy Bolimowskiej. Ten kompleks leśny posiada bogatą, wielowiekową historię. Puszcza Wiskicka stanowi również ważną rolę buforową, ograniczającą niekorzystny wpływ miasta Żyrardowa na stan środowiska parku krajobrazowego. W kompleksie tym występują liczne pomniki przyrody (dęby), a także znajdują się liczne użytki ekologiczne (kilkanaście), które tworzą lokalne zabagnienia i ważne ekosystemy łąkowo-pastwiskowe, będące cennymi siedliskami owadów, gadów, płazów, ssaków oraz ostoją ptaków. Z racji braku dużych rzek i zbiorników wodnych w tej części Parku, nawet niewielkie ekosystemy zlokalizowane w obrębie użytków ekologicznych o dużej wilgotności mają szczególne znaczenie przyrodnicze. Trzeba zaznaczyć, iż na przedmiotowym obszarze występuje duża ilość drzew dziuplastych, które są potencjalnym miejscem bytowania ptaków i nietoperzy.

Projektowana inwestycja będzie również zagrożeniem dla założenia historycznego – otoczony cennym parkiem dwór z XVIII/XIX wieku w Sokolu, wpisany do rejestru zabytków pod nr 1163 z dnia 22.05.1975 r.

Biorąc pod uwagę powyższe, obranie tych wariantów będzie się wiązało z bardzo niekorzystnym oddziaływaniem na środowisko, w tym na walory przyrodnicze i krajobrazowe o szczególnym znaczeniu. Wobec tego, w naszej ocenie zaproponowane warianty (zielony i czarny) są nieakceptowalne. Należy dążyć do jak najdalszego odsunięcia tej inwestycji od granic parku krajobrazowego. Najlepszym rozwiązaniem byłoby zrealizowanie wariantu opierającego się na istniejącej linii CMK i innych ciągach komunikacyjnych (wariant oznaczony kolorem czerwonym). Za jego zasadnością przemawia również fakt, iż został on już wcześniej wyznaczony w obowiązujących dokumentach strategicznych, a na ten cel zapewniono rezerwy terenowe.

Z poważaniem –

ZASTĘPCA DYREKTORA
Zespołu Parków Krajobrazowych
Województwa łódzkiego
Stanisław Pytliński

Załącznik:

- mapa przedstawiająca opisane w piśmie warianty przebiegu korytarzy infrastrukturalnych (zielony, czarny, czerwony)